

FINNSAM

information

FINNSAM – Finnbygder i samverkan

nr 1 2018

årgång 24

ISSN 2000-9399

Nästa FINNSAM-information utkommer under juni 2018. Manusstopp 1 juni 2018.

FINNSAM

FINNSAM bildades 1992 för att underlätta samarbete, forskning mm kring finnskogsaktiviteter. Nätverket är öppet för alla som är intresserade av skogsfinnarnas kultur och historia. FINNSAM arrangerar årligen en vår- och en höstkonferens där finnskogsområden är värdar. FINNSAM-medlemmarna får därigenom lära känna olika finnskogsområden i Sverige eller Norge. Vanligen arrangeras årligen även en vinterkonferens med arkiv- eller ämnestema. Regelbundet skickas medlemsbladet FINNSAM-info med aktuella rapporter, protokoll och nyheter. FINNSAM håller också i olika projekt innefattande litteratur, byggnader, släktnamn, släkttforskning och mycket annat. Mer information om FINNSAM hittar du på www.finnsam.org.

Medlemsavgiften är 100 NOK/SEK för enskild person och 300 NOK/SEK för institution/organisation.

Plusgironr Sverige	646 27 77-1
Bankkontonr Norge, Hedmark Sparebank	1822.63.73213
Kassör, medlemsregister	Anette Norberg, Västra Vargträsk 13, SE-921 92 LYCKSELE tel 076-763 20 15 e-post anette@vargtrask.one
Skogsfinsk bibliografi	Lars-Olof Herou, Gästgivargatan 12, SE-771 53 LUDVIKA tel 0240-169 60, e-post loherou@gmail.com
Forskarförteckning	Christina Norbäck, Ödmansgatan 34, SE-662 34 ÅMÅL tel 0046-70651 86 54, e-post stina.norlag15@gmail.com
Styrelse 2017/2018	
Ordförande	Maud Wedin, adress mm se nedan
Kassör	Anette Norberg, adress mm se ovan
Sekreterare	Tor Eriksson, adress mm se nedan
Ångermanland-Södra Lappland	Tord Eriksson, Tantogatan 71 läg. 00630, SE-118 42 STHLM tel 08-668 55 74, e-post tord@kth.se (suppl) Maarit Kalela Brundin, UMEÅ < maaritkalelabrundin@gmail.com >
Mellannorrland	Maud Wedin, Bergalid 3, SE-791 32 FALUN tel 070-692 28 64, e-post maud@finnbygden.se (suppl) Kjell Nordquist, Järbo < kjell.nordqvist@hos.sandnet.se >
Gävle-Dala/Orsa	Maths Östberg, V. Ösavägen 40, SE-822 40 ALFTA tel 070-566 01 68, e-post finnskogsmuseet@swipnet.se (suppl) Eva Jernqvist, Delsbo < eva.jernqvist@gmail.com >
Bergslagen	Tor Eriksson, Västra Nobelgatan 22, SE-703 55 ÖREBRO tel 019-14 05 08, 070-823 44 25, e-post hummelgruvan1970@gmail.com (suppl) Kenneth Norrgrann, Västerås < zinda@hotmail.se >
Tiveden	Lena Gribing, Anderstorp, SE-695 94 FINNERÖDJA tel 0584-202 86, e-post lena.gribing@gmail.com (suppl) Jan-Erik Björk, Källby < janne.bjork1@telia.com >
Värmland	Christina Norbäck, Ödmansgatan 34, SE-662 34 ÅMÅL tel 070 651 86 54, e-post stina.norlag15@gmail.com (suppl) Niclas Persson, Torsby < klemmetan@telia.com >
Norge södra Finnskogen	Birger Nesholen, Norsk Skogfinsk Museum tel +47-900 29 447, e-post birger@skogfinskmuseum.no (suppl) Jan Myhrvold, Gjerdrum < jan@fennia.nu >
Norge norra Finnskogen	Mary G. Tangen, Nordholtvegen 34, 1349 TÖRBERGET tel +47-906 31 384, e-post marygtangen@hotmail.com (suppl) Asgeir Lindberget, Braskereidfoss asgeir.l@gmail.com

Meddelande från redaktören

Har ganska nyligen kommit hem från en kulturreesa till Burma. Hustrun och jag har varit med om möten med glada människor, munkar och turister på sandstränder i spännande blandning. Och med en omgivande temperatur kring 30 grader. Stor besvikelse att komma hem till snö och temperaturer 40 grader lägre.

Bara någon dag efter ankomsten deltog jag vid vinterkonferensen i Låppe. Fokus var på medlemmarnas egen forskning. Och flera sådana presenterades för åhörarna. Det rörde sig om alltifrån rökstugor och migration till näverflätning, ekonomi och ösläktnamnssortnamn. Teman som visar på att skogsfinsk kultur kan innefatta många intressanta och givande vinklingar. Vidare ingick ett mycket efterlängtat besök i Nordiska Museets magasin i Julita. För första gången kunde vi se vilka föremål med anknytning till vårt intresseområde som fanns där. De mest överraskande fynden, för mig i varje fall, var typiska skogsfinska föremål som svepskrin och vinkelböjt spånadsfäste.

Nu återstår under våren en konferens i Kilsbergen i slutet av maj. Finnarna i Närke har inte tidigare varit föremål för FINNSAM:s intresse. Men nu är det dags att besöka ett av de allra äldsta områdena som tog emot skogsfinnar. Väl mött i Ånnaboda.

Med detta nummer följer två dokument av väsentlig betydelse. Det ena handlar om årsredovisning över viktigare aktiviteter och händelser under 2017. Det är styrelsens dokument och hänger ihop med frågan om ansvarsfrihet för styrelsen. Det andra dokumentet berör styrelsens förslag till ändrade stadgar. Båda dokumenten ska beslutas om vid årsmötet i Ånnaboda.

Innehållet i detta nummer:

- Årsredovisning för 2017
- Styrelsens förslag till reviderade stadgar
- Inbjudan till vårkonferens i Ånnaboda, Tor Eriksson
- Resultat av arkitekttävlingen om Norsk Skogfinsk Museum, red.
- Forskningsstrategi, Stig Welinder
- Filmprojekt om skogsfinsk kultur, M Wedin
- Bibliografiprojekt, M Wedin
- Nytt forskningsprojekt i Tiveden, red.
- Kulturpris till Maths Östberg, red.
- Släktforskardagarna i Växjö, red.

Jan-Erik Björk

redaktör

Sjögrässtigen 4, SE-531 73 KÄLLBY
tel: 0510-54 13 04, e-post janne.bjork1@telia.com

Medlemsavgiften ska vara inbetald senast den 30 juni. I annat fall riskerar du uteslutning ur FINNSAM och förlorar information. Glöm inte att ange din mejladress.

Glöm inte att meddela ändrad mejladress till Anette Norberg!

Den som vill ha FINNSAM-info via post ska meddela detta till Anette Norberg.

Årsredovisning för 2017

Enligt FINNSAM:s stadgar ska vid verksamhetsårets slut, verksamheten sammanfattas i en årsredovisning. Denna ska bestå av en verksamhetsberättelse samt en balans- och resultaträkning. Styrelsen får därför för verksamheten år 2017 framlägga följande årsredovisning.

1. Verksamhetsberättelse

1.1 Verksamhet

Konferenser

FINNSAM har arrangerat tre konferenser under året. Vinterkonferensen ägde rum i Västerås och Sätra Brunn den 24-26 februari. Temat var öCarl Axel Gottlund och skogsfinnarnas historiska betydelse idagö. Vårkonferensen hölls i Trysil den 2-4 juni. Höstkonferensen genomfördes i Hamra och Fågelsjö den 1-3 september. Såväl vår- som höstkonferensen ägde rum i samarbete med en rad lokala föreningar. Konferensen i Trysil samlade hela 120 deltagare, vilket är deltagarrekor.

Priser och inbjudningar

I samband med att FINNSAM fyllde 25 år förärdades vår ordförande Maud Wedin Solør-Värmland Finnkulturförenings rökstugemedalj. Huvudordföranden Jan Myhrvold överräckte den till Maud under vårkonferensen i Trysil. Landshövding Minoo Akhtarzand i Region Västmanland invigde vinterkonferensen i Västerås. Med anledning av detta blev FINNSAM inbjudna till Västerås slott på adventsmottagning. Här representerades FINNSAM av Tor Eriksson och Seppo Remes.

Lokala aktiviteter

Under året har FINNSAM blivit representerat vid ett flertal lokala finnskogsaktiviteter bland annat i samband med firandet av Finland 100 år. Gottlund 200 år i Svartnäs firades 7 juli med teater, föredrag, musik m.m.

Information

Medlemsbladet FINNSAM-Information har utkommit med fyra nummer. Redaktör har varit Jan-Erik Björk och ansvarig utgivare Maud Wedin. Ansvarig för FINNSAM:s webbplats har varit Maud Wedin. FINNSAM:s slutna Facebookgrupp med Bo Hansson som administratör har ungefär femtio medlemmar. En ny bild har infogats i FINNSAM:s informationsbroschyr.

Litteratur

Maud Wedin har på Finnbygdens Förlag givit ut en skrift om skogsfinnarna i Los. Häftet öSkogsfinnarna i Skandinavienö utgavs med hjälp av flera FINNSAM-medlemmar i en norskspråkig version. Lars-Olof Herou har haft ansvaret för FINNSAM:s skogsfinnska bibliografi.

Arkiv och forskarförteckning

Ansvarig för FINNSAM:s arkivmaterial har Lena Gribing varit. Christina Norbäck-Lager har ansvarat för forskarförteckningen.

Organisation

En viss revidering av FINNSAM:s regionindelning har diskuterats, vilket fattas beslut om under nästa verksamhetsår. Arbetsgruppen som ser över FINNSAM:s nuvarande stadgar har fortsatt sitt arbete och lägger fram sitt förslag under nästa verksamhetsår.

Projekt

Maud Wedin har lett arbetet med inspelningen av en informations- och undervisningsfilm om skogsfinnarnas historia i Skandinavien. Riksantikvarieämbetet har bidragit med ett stort stöd till projektet och flera andra myndigheter har gett pengar till arbetet. I det här filmarbetet som fortsätter under nästa verksamhetsår, medverkar ett flertal FINNSAM-medlemmar.

Maths Östbergs inventering av skogsfinska karaktärsbyggnader i Skandinavien har gått över i nästa fas. Tillsammans med länsantikvarien i Dalarnas län har några FINNSAM-medlemmar med Maths i spetsen besökt byggnader som bör bli föremål för vård. Arbetet fortsätter under nästa verksamhetsår.

Ett projekt inför omarbetning och uppdatering av den skogsfinska bibliografin har påbörjats.

1.2 Styrelse och övriga förtroendeposter

Styrelse

Vid ett konstituerande möte i Galåsen den 4 juni 2017 beslutades att FINNSAM:s ledningsgrupp skulle byta namn till styrelse. Styrelsen har under verksamhetsåret 2017 haft följande utseende.

Funktion/motsvarande	Ordinarie	Suppleant
Sammanställande/ordförande	Maud Wedin, Falun	-
Kassör	Anette Norberg, V.Vargträsk	-
Sekreterare (adjungerad)	Tor Eriksson, Örebro	-
Ångermanland-Sö. Lappland	Tord Eriksson, Stockholm	Maarit Kalela Brundin, Umeå
Mellannorrland	Maud Wedin, Falun	Kjell Nordquist, Järbo
Gävle-Dala/Orsa	Maths Östberg, Alfta	Eva Jernqvist, Delsbo
Bergslagen	Tor Eriksson, Örebro	Kenneth Norrgrann, Västerås
Tiveden	Lena Gribing, Anderstorp	Jan-Erik Björk, Källby
Värmland	Christina Norbäck-Lager, Åmål	Niclas Persson, Torsby
Norge södra Finnskogen	Birger Nesholen, Kirkenær	Jan Myhrvold, Gjerdrum
Norge norra Finnskogen	Mary G. Tangen, Tørberget	Asgeir Lindberget, Braskereidfoss

Styrelsen har haft fyra protokollförda möten. Vid det konstituerande mötet 4 juni inrättades ett arbetsutskott med fyra ledamöter. I utskottet har ingått: ordförande Maud Wedin, kassör Anette Norberg, sekreterare Tor Eriksson samt norska kassören Mary G. Tangen.

Firmatecknare

Firmatecknare har varit Anette Norberg, Mary G. Tangen och Maud Wedin.

Revisorer

Revisorer har varit Bo Hansson, Borlänge och Terje Audun Bredvold, Åsnes finnskog. Revisorssuppleant har Anita Österman, Sunne varit.

Valberedning

Valberedningen har bestått av Lars-Olof Herou, Ludvika, Britt-Karin Larsen, Hernes och Seppo Remes, Hallstahammar. Seppo Remes har varit sammankallande.

2. Ekonomisk redovisning

2.1 Kommentarer till resultat- och balansrapport

Resultatrapport

Kostnaden för medlemsbladet FINNSAM-Information har varit flera tusenlappar högre under år 2017 än under år 2016. Årets resultat uppgår i Sverige likväl till +4 966 SEK och i Norge till +3 305 NOK.

Balansrapport

Tillgångarna i Sverige uppgår vid årets slut till 230 731 SEK. Av dessa medel är 91 374 SEK fonderade för FINNSAM:s filmprojekt. Tillgångarna i Norge uppgår vid årets slut till 6 419 NOK.

Medlemsläget

Enligt resultatrapporten för Sverige har FINNSAM 200 enskilda medlemmar och 2 organisationer vid årets slut medan resultatrapporten för Norge visar att det finns 27 enskilda medlemmar och 2 organisationer.

Styrelsens förslag till nya stadgar

§1 Föreningens namn

Föreningens namn är FINNSAM ó Finnbygder i samverkan. Finnbygderna i Sverige och Norge utgör föreningens geografiska verksamhetsområde. FINNSAM har sin hemort i den kommun där föreningens ordförande är folkbokförd. FINNSAM:s organisationsnummer är 802429-6108.

§2 Föreningens ändamål och uppgift

FINNSAM ó Finnbygder i samverkan är en fristående ideell förening som är partipolitiskt och religiöst obunden. Föreningen ska verka för att synliggöra och värna om skogsfinnarnas historia och kultur.

FINNSAM ska i detta syfte

- stödja arbetet med att bevara, dokumentera och levandegöra
- informera och inspirera
- sprida kunskap inom och utanför FINNSAM
- främja samverkan inom och utanför FINNSAM

§3 Medlemskap

Medlem i FINNSAM blir man genom att betala medlemsavgiften. Avgiften som gäller för ett år i taget är uppdelad i två kategorier: enskilda personer eller föreningar och institutioner.

Medlem ska kallas till möten och andra sammankomster som anordnas för medlemmarna. Medlem har även rätt till fortlöpande information om föreningens angelägenheter. Medlem är skyldig att följa föreningens stadgar och beslut som i vederbörlig ordning har fattats av organ inom FINNSAM. Medlem som inte följer föreningens stadgar eller fattade beslut kan uteslutas. Sådant beslut fattas av medlemsmöte. Ett sådant beslut kan ej överklagas.

§4 Styrelsen

Föreningens angelägenheter handhas av styrelsen. Den ska verka för föreningens framåtskridande och tillvarata medlemmarnas intressen.

Det åligger styrelsen särskilt att:

- tillse att föreningens regler iakttas
- verkställa av medlemsmötet fattade beslut
- planera och leda arbetet inom föreningen
- ansvara för och förvalta föreningens medel
- förbereda årsmötet och upprätta årsredovisning

Styrelsen består av:

- ordförande
- vice ordförande, kassör, vice kassör samt sekreterare
- minst fem ledamöter med personliga suppleanter. Dessa ombud ska representera olika finnskogsregioner

FINNSAM är en svensk-norsk förening varför ordförande och vice ordförande ska vara bosatta i vardera landet. Motsvarande gäller kassör/vice kassör.

Suppleanter ska ha samma information som ledamöter och har alltid närvarorätt. När någon av de regionala ledamöterna är frånvarande träder dess personliga suppleant in, vilket antecknas i protokollet. Om en ledamot ska ersättas permanent, träder suppleanten in som styrelseledamot för tiden till och med nästkommande årsmöte.

Styrelsen kan även adjungera andra personer. Dessa saknar rösträtt, men har yttrande- och förslagsrätt.

Ordföranden leder styrelsens förhandlingar och arbete. Har ordföranden förhinder träder vice ordföranden in i ordförandens ställe.

Möte med styrelsen ska hållas minst två gånger per år. Ordförande eller vid förfall vice ordförande kallar till möte och upprättar förslag till dagordning. Mer än hälften av ledamöterna måste vara närvarande för att styrelsen ska vara beslutsmässig. Styrelsens beslut fattas med enkel majoritet. Är röstetalen lika gäller ordförandens mening.

Vid sammanträdet ska protokoll föras som sedan justeras av ordförande och en ledamot eller suppleant. Avvikande mening ska antecknas i protokollet.

§5 Arbetsutskott

Styrelsen får inom sig bilda ett arbetsutskott (AU) enligt av styrelsen upprättade instruktioner. Protokoll ska föras och tillsändas styrelsen skyndsamt.

§6 Valberedning

Valberedningen ska bestå av tre ledamöter, varav en är sammankallande. Ledamöterna väljs enligt ett rullande schema med en mandattid på tre år. En ny ledamot väljs till valberedningen varje år och den ledamot som har ett år kvar på sin mandattid utses till sammankallande. Både Sverige och Norge ska vara representerade.

Valberedningen ska fortlöpande följa styrelsens och revisorernas arbete under verksamhetsåret för att kunna bereda valen inför kommande årsmöte.

Valberedningen ska i god tid före årsmötet tillfråga dem vars mandattid utgår om de vill kandidera för nästa mandattid.

§7 Verksamhetsår och räkenskapsår

Föreningens verksamhetsår och räkenskapsår omfattar kalenderår. Styrelsens arbetsår omfattar tiden från årsmötet till och med årsmötet påföljande år.

§8 Redovisning

Av praktiska skäl ska bankkonto finnas i både Sverige och Norge. Årsmötet utser för respektive konto två från varje land av ordförande/vice ordförande, kassör/vice kassör till firmatecknare var för sig. Mandattiden för firmatecknarna är ett år.

§9 Revision

För granskning av föreningens verksamhet och ekonomiska förvaltning väljer årsmötet en revisor och en suppleant från vardera landet växelvis för en tid av två år. Vid verksamhets- och räkenskapsårets slut sammanfattar styrelsen verksamheten och den ekonomiska förvaltningen i en årsredovisning. Den ska senast den 10 mars överlämnas till revisorerna för granskning.

Revisionsberättelsen ska vara klar senast den 1 april. I revisionsberättelsen ska revisorerna till- eller avstyrka ansvarsfrihet för styrelsen.

Årsredovisningen och revisionsberättelsen samt övriga handlingar ska vara medlemmarna tillhanda senast fjorton dagar före årsmötet.

§10 Årsmöte och höstmöte

Föreningen har två medlemsmöten per år, ett årsmöte och ett höstmöte. Kallelse till dessa möten sänds med ordinarie informationsutskick, som ska vara medlemmarna tillhanda minst fjorton dagar innan.

FINNSAM:s årsmöte är föreningens högsta beslutande organ. Mötet förläggs i anslutning till vårkonferensen. Styrelsen kan vid behov kalla till extra årsmöte med minst fyra veckors varsel. Årsmöte och eventuellt extra årsmöte ska ledas av någon utanför styrelsen.

Alla som har betalat medlemsavgift för verksamhetsåret som behandlas har rösträtt. Mötena är beslutsmässiga med det antal medlemmar som är närvarande. Omröstning och val ska ske öppet. Vid personval kan sluten omröstning begäras. För att beslut ska vara giltigt krävs enkel majoritet utom för ärenden, som behandlar ändring av stadgar, eller föreningens upplösning. Vid lika röstetal har föreningens ordförande utslagsröst utom ifråga om personval, då avgörandet sker med hjälp av lottning.

Under mötena ska beslutsprotokoll upprättas som sedan justeras av personer som inte tillhör styrelsen. Protokoll sänds till medlemmarna med ordinarie informationsutskick.

Ärenden som ska behandlas och protokollföras på årsmötet:

- Fastställande av dagordning
- Fastställande av röstlängd
- Val av ordförande och sekreterare för mötet
- Val av två protokolljusterare/rösträknare
- Godkännande av kallelse
- Föredragning av årsredovisning (Ekonomisk berättelse och verksamhetsberättelse)
- Revisorernas berättelse
- Fastställande av årsredovisning
- Fråga om ansvarsfrihet för styrelsen
- Fastställande av verksamhetsplan för nästa verksamhetsår
- Presentation av och beslut om budget för nästa räkenskapsår
- Fastställande av medlemsavgift
- Val av styrelse
 - Föreningens ordförande (vartannat år)
 - Föreningens vice ordförande (vartannat år växelvis med ordförande)
 - Föreningens kassör (vartannat år)
 - Föreningens vice kassör (vartannat år växelvis med kassör)
 - Föreningens sekreterare (vartannat år)
 - Halva antalet regionala ledamöter i styrelsen
 - Halva antalet regionala suppleanter i styrelsen
- Val av två firmatecknare för det svenska kontot och två för det norska kontot
- Val av en revisor jämte en suppleant
- Val av en ledamot till valberedningen enligt rullande schema
- Presentation av kommande verksamhet
- Övriga frågor

§11 Stadgeändring

Förslag till ändring av stadgarna ska beredas i styrelsen. Beslut om stadgeändring fattas av medlemsmöte vid två på varandra följande möten, varav ett ska vara ordinarie årsmöte. Fråga om stadgeändring ska meddelas på kallelse. För ändring av stadgarna krävs beslut av medlemsmöte med minst 2/3 av antalet avgivna röster.

§12 Stadgetolkning med mera

Uppstår tvekan om tolkningen av dessa stadgar, eller om fall förekommer som inte är förutsedda i stadgarna, hänskjuts frågan till nästkommande medlemsmöte. I brådskande fall får frågan avgöras av styrelsen i samråd med revisorerna.

§13 Upplösning av föreningen

Beslut om upplösning av föreningen fattas vid två på varandra följande medlemsmöten, varav ett ska vara ordinarie årsmöte. För att föreningen ska kunna upplösas krävs att minst 2/3 av antalet avgivna röster bifaller beslutet.

Årsmötet beslutar samtidigt om fördelning av föreningens tillgångar, varvid syftet är att tillgångarna ska komma den skogsfinska kulturen till del. Föreningens handlingar förvaras efter upplösningen på Arkivcentrum Örebro län.

§14 Särskild policy

Ekonomisk ersättning, arvoden och liknande ämnen framgår av särskild policy.

Tomasboda, en finnbosättning i norra Kilsbergen. Foto av Tor Eriksson.

Välkommen till FINNSAM:s konferens i Ånnaboda i Kilsbergen fredagen 25 ó söndagen 27 maj 2018!

För första gången anordnar FINNSAM ó Finnbygder i samverkan en konferens i Närke. Det sker på friluftsanläggningen Ånnaboda Storstenshöjden i Kilsbergen eller öde blå bergenö som Kilsbergen kallas för sitt ljus som syns över slätten från öster. Närmaste storstad är Örebro, belägen bara 2 mil från Ånnaboda, men här uppe i bergen härskar lugnet och stillheten. I Ånnaboda var deltagarna i skid-SM förlagda när tävlingarna arrangerades här senast 2015. Nu är det vår tur att ha konferens här med boende, måltider och seminarier.

Vi bor i stugor, antingen i enkelrum eller dubbelrum, vilket som passar dig bäst! I huvudbyggnaden äter vi måltider och har föreläsningar och diskussioner. Vi kommer även att göra utfärder i såväl norra Kilsbergen med egna bilar, som i södra Kilsbergen med Mullhyttans buss. De flesta måltider intar vi på olika platser under våra rundturer. En rad medarrangörer hjälper till att ta hand om dig på bästa vis!

Visserligen har det skrivits om finnarna i Kilsbergen av flera forskare tidigare, som bland annat Richard Gothe, Daniel Harbe och Richard Broberg. Inför den här konferensen har en systematisk genomgång gjorts för första gången av relevant arkivmaterial för att kartlägga finnbosättningar i såväl norra, som södra Kilsbergen. Baserat på detta arkivmaterial har Jan-Erik Björk sammanställt en skrift, vilken nu är färdig lagom till vår samling i Ånnaboda.

Preliminärt program

Fredagen 25 maj

- 11.00 Registrering och inkvartering i stugor i Ånnaboda.
- 12.00 Lunch i Ånnaboda med lite information om anläggningen.
- 13.00 Forskaren Martin Andersson presenterar ämnet öBebyggelse, ekonomi, och samhälle i Närke och Kilsbergen vid tiden för finnarnas ankomstö.
- 14.00 Skribenten Jan-Erik Björk redovisar ämnet öFinnarna anländer till Kilsbergenö.
- 15.00 Vi rör oss mot bilarna!
- 15.15 I egna bilar samåker vi i de blå bergen. Första anhalt blir Blankhults skola, där Bocksboda Byalag tar emot oss med en kopp kaffe. Vi fortsätter sedan upp till Bocksboda, där vi får en liten visning. Sedan färdas vi till Tomasboda, där Arne Yngström från Närkes Skogskarlar klubb berättar om den forna byn. Härifrån har man en hänförande utsikt över svansjön Tysslingen.
- 19.00 Efter att ha återvänt ner från bergen stannar vi till i Närkes Kils församlingshem. Här presenterar Berit Samuelsson hembygdsföreningen som serverar korngrynspudding med fläsk.
- 20.00 Återfärd till Ånnaboda, där värdinnan Maud Wedin ordnar samkväm som avslutning på dagen.

Lördagen 26 maj

- 08.00 Frukost i Ånnaboda
- 09.00 Vi går ombord på Mullhyttans buss, som skall ta oss runt i södra Kilsbergen. Turen går till Stenbäcken, vilket ligger på sydslutningen av en mindre bergshöjd. Kosan vänds sedan mot Lekhyttans Kök & Kiosk, där lunchen intas. Så fortsätter vi till finnbyn Tryggeboda, där FTGs Byalag tar emot oss. Efter byvandringen serveras kaffe med bröd. Vid ett besök på Västernärkes hembygdsgård Högan utanför Fjugesta ser vi bland annat den loftbod från Ribboda som är avbildad i Richard Gothes öFinnarna i Närkeö På vägen norrut åker vi förbi Grytsätter nära Latorpsbruk.
- 18.00 Återkomsten sker till Ånnaboda.
- 18.30 Middagen serveras i restaurangen!
- 20.00 Tor Eriksson visar några bilder från Kilsbergen och bjuder på en överraskning. Maud Wedin bjuder till samkväm som avslutar dagen.

Söndagen 27 maj

- 08.00 Frukost
- 09.00 Några korta presentationer inleder dagen:
- Björn Petterson skildrar Kilsbergstorp
- Tor Eriksson porträtter Anna-Lisa Elander, en kvinnlig konstnär
- Gösta Tegner beskriver Kilsbergsfrämjandets verksamhet

	Bror Andersson berättar om Ekopark Kilsbergen
10.30	Förmiddagskaffe
11.00	FINNSAM:s årsmöte
12.30	Lunch som avslutar konferensens gemensamma del.
13.30	Överkurs - i egna bilar åker vi till Gårdsjötorp där arkeolog Leif Karlenby och stugvärd Leif Troeng visar oss runt.
15.30	Vid bygdegården Nytorp avslutas vår vistelse i trakten med kaffe och hembakat hos Kilsbergens hembygdsförening.

Anmälan

OBS! Respektera sista anmälningdag söndagen den 6 maj 2018!

Anmälan helst via e-post görs till: Tor Eriksson E-post: hummelgruvan1970@gmail.com

Adress: Västra Nobelgatan 22, 703 55 Örebro

Tel: 019 6 14 05 08, alt. 070 6 823 44 25

Konferensavgift inkluderar mat, boende, guidningar m.m. Ta med sänglinne och handduk för ert boende, men det finns även att hyra i receptionen. Vi städar själva stugorna före avfärd.

Följande avgifter är baserade på de bidrag vi har fått hittills till konferensen, men då vi kan få mer bidrag kan avgiften komma att sänkas. Jag hör av mig efter den 6 maj till dem som har anmält sig för att ange det rätta priset per person. Det finns även möjlighet att anlända redan på torsdagen för långväga besökare! För dem som är passagerare under bilturerna är det angeläget att betala 8 kronor/mil till föraren!

Hela konferensen, tre dagar (inkl. logi i dubbelrum och frukost)	1 700 Kr
Hela konferensen, tre dagar (exkl. logi och frukost)	900 Kr
Hela konferensen, tre dagar (exkl. lördagsmiddag, logi och frukost)	600 Kr
Två dagar (fr-lö, inkl. logi i dubbelrum och frukost)	1 200 Kr
Två dagar (fr-lö, exkl. logi och frukost)	800 Kr
Två dagar (fr-lö, exkl. lördagsmiddag, logi och frukost)	500 Kr
Två dagar (lö-sö, inkl. logi i dubbelrum och frukost)	1 100 Kr
Två dagar (lö-sö, exkl. logi och frukost)	700 Kr
Två dagar (lö-sö, exkl. middag, logi och frukost)	400 Kr
En dag (fr)	300 Kr
En dag (lö, inkl. middag)	500 Kr
En dag (lö, exkl. middag)	200 Kr
En dag (sö)	200 Kr
Tillägg (för enkelrum)	200 Kr/person och natt
Kostnad vid ankomst på torsdagen (kvällsmat, logi och frukost)	500-700 Kr

Härmed anmäler jag mig till FINNSAM:s vårkonferens i Ånnaboda 25-27 maj 2018

Namn _____

Adress _____

Telefon _____ E-post _____

3 dagar, inkl. logi i dubbelrum _____ 3 dagar, inkl. logi i enkelrum _____

3 dagar, exkl. logi _____ 3 dagar, exkl. lördagsmiddag och logi _____

2 dagar, inkl. logi i dubbelrum (fr-lö) _____ 2 dagar, inkl. logi i dubbelrum (lö-sö) _____

2 dagar, inkl. logi i enkelrum (fr-lö) _____ 2 dagar, inkl. logi i enkelrum (lö-sö) _____

2 dagar, exkl. logi (fr-lö) _____ 2 dagar, exkl. logi (lö-sö) _____

2 dagar, exkl. lördagsmiddag och logi (fr-lö) _____

2 dagar, exkl. middag och logi (lö-sö) _____

1 dag, (fr) _____ 1 dag, inkl. middag (lö) _____

1 dag, exkl. middag (lö) _____

1 dag (sö) _____

Jag är vegetarian _____ Jag är diabetiker _____

Jag är allergisk mot t.ex. gluten, laktos m.m. _____

Jag vill dela rum med _____

Övriga önskemål _____

Jag anländer på torsdagen _____

Jag deltar på turen till Gårdsjötorp (överkurs) _____

**Vi tackar våra medarrangörer och bidragsgivare
för ert stöd till konferensen**

**Adolf Lindgrens stiftelse
Arkeologi och Historia i Örebro län
Bocksboda byalag
Degerfors kommun
FTG byalag
Kilsbergens hembygdsförening
Närkes Kils hembygdsförening
Region Örebro län
Örebro Finska Förening
Örebro kommun**

Unge arkitekter vant Skogfinsk Museum

Tekst Gisle Nataas Sist oppdatert 24.01.2018

Utkastet «**Finnskogens hus**» forfattet av arkitektene **Filip Lipinski, Jurá-Lasovský, Hanna Johansson, Andrea Baresi**, alle med base i København og Milano, vant den åpne plan- og designkonkurransen om nytt museumsbygg for Norsk Skogfinsk Museum på Svullrya, Grue Finnskog. Konkurransen har mottatt 200 spennende utkast fra 17 nasjoner. Les mer i Norske Arkitektkonkurranser (NAK) 494.

Vinneren av den internasjonale arkitektkonkurransen ble offentliggjort på et arrangement på Finnskogen Kro og Motell i Svullrya på Grue Finnskog mandag 22. januar 2018.

Illustrasjon fra konkurransens vinnerprosjekt «Finnskogens hus»

Juryen sier følgende om vinnerutkastet:

Det er et overbevisende prosjekt på flere viktige punkter. Juryen mener forfatterne har svart svært godt på konkurranseoppgaven på flere plan. Fortolkningen av oppgaven, tilnærming til landskapet, plassering på tomten og en svært god planløsning er noen av punktene juryen framhever. Forfatterne viser i konkurranseutkastet en overbevisende innlevelse i både situasjon og prosjekt. Museets arkitektur passer godt inn i fortellingen og intensjonen som presenteres. Forfatterne har tatt utgangspunkt i landskapet og museets beliggenhet på Finnskogen. Prosjektet er en fortolkning av beliggenheten i den store skogen. Skogen er fortolket og konkretisert, og et samlende museumstak er lagt over. På Finnskogen er det naturlig å bruke skogen som inspirasjon, men det kan også lett bli banalt når dette skal fortolkes som arkitektonisk form. I vinnerprosjektet mener juryen man har klart å bruke idéen om skogen på en poetisk og overbevisende måte.

Skogsfinsk forskning - forskningsstrategi

Stig Welinder

stig.welinder@miun.se

Forskarna kring det skogsfinska fyller ett vitt spann mellan duktiga, energiska, entusiastiska privatforskare till professionella, akademiska tjänsteinnehavare. Inför FINNSAM-konferensen i Låppe i mars 2018 uttryckte den inbjudande kommittén ett önskemål, att föreläsarna av den förra gruppen skulle närma sig den senare. Det underförstådda kravet var, att detta skulle ske med bibehållandet av ett enkelt och klart ó alltså begripligt ó språk.

Jag ska försöka formulera, hur de krav som akademiska forskare inom humaniora ställer på varandra skulle kunna uttryckas i skogsfinska sammanhang. Dessa kan i och för sig ofta vara tämligen fikonartade och resultera i abstrakta, svårgenomträngliga texter, som kräver en förståelse i förtrogenhet med begrepp och ord ur den ständigt pågående fackdebatten. En akademisk forskare skulle kanske i stället för den föregående meningen ha skrivit, att hen deltar i ämnets diskurs (men hen skulle inte ha använt ordet öhenö).

Mina i denna text genomlöpande exempel är hämtade ur artikelversionen av det föredrag, som jag höll om näverflätning under konferensen i Låppe. Redaktionen för den blivande artikelsamlingen önskade artiklar med akademisk tyngd men ändå läsbart skrivna för flertalet läskunniga personer.

1. Problemorienterad forskning

Det är önskvärt att en forskningsrapport ó artikel eller föredrag ó innehåller, helst i början, en tydligt formulerad fråga. Denna är ett problem som skall lösas eller åtminstone belysas i forskningsrapporten. De i längden intressanta frågorna inom humaniora, som är tolkningsvetenskap, innehåller inte frågor som besvaras med öjaö eller önejö, eller med svart eller vitt.

Exempel 1:

Näverflätning anses vara ett för finnmarkerna och finnskogarna karaktäristiskt hantverk. Frågan är, när och hur denna uppfattning har vuxit fram. Är den en långlivad myt eller en realitet, som kan empiriskt beläggas i historiska källor och föremålssamlingar?

Formuleringen av problemet för ett steg längre än att samla in källmaterial från finnmarkerna och finnskogarna. Källmaterialsamlingen skall ó förutom att självklart granskas källkritiskt ó diskuteras i angivna riktningar. Källkritiken innebär att utreda hur källmaterialet har förändrats från det att föremålen tillverkades och användes i ett svunnet samhälle till det att ett urval finns i forskarens katalog.

2. Forskningshistoria

Exempel 1 tar fasta också på ett moment som borde bli viktigt i den skogsfinska forskningen: en kritisk analys av vår egen forskning i historiskt perspektiv. Den forskningshistoriska analysen leder fram till en uppfattning, om varför vi har just den kunskap som vi har, och till frågan om inte annan kunskap vore möjlig.

Exempel 2:

Niilo Valonens datering byggde på ett klassiskt diffusionistiskt resonemang enligt vilket föremålstyper ska ha ett ursprungsområde, från vilket det har spritt sig ungefär som ringar på vattnet. Det var karaktäristiskt för det tidiga 1900-talets kulturhistoria och kulturkretslära. I den svenskspråkiga korta versionen av doktorsavhandlingen underströks bilden av spridningen från ett ursprungsområde i Finland ytterligare. Ett karaktäristiskt argument var, att inte alla de i Finland förekommande typerna fanns i Sverige, och att få typer var unika för Sverige, till exempel lieskor. Svenskarna fick sina näverflätade föremål från finnbygderna. Ett exempel var att kontar såldes av värmlandsfinnarna.

Exemplet visar hur en uppfattning om den diskuterade företeelsen har sitt ursprung hos en tidsbunden forskare. Frågor måste ställas: Vilken är dagens uppfattning om hans teoretiska utgångspunkter (t.ex. kulturkrets läran)? Är hans argument korrekta och starka? Vad leder andra synsätt till för uppfattningar?

Den skogsfinnska forskningen har behov av många sådana analyser. Mycket av det som i dag står i de skogsfinnska texterna har återgetts gång på gång sedan 1800-talet. Något har granskats kritiskt i belysning av moderna sammanställningar av källmaterial och modernt tänkande. Mycket återstår att göra. Forskningens tidsbundenhet är det centrala momentet. Också forskare är barn av sin tid och därmed deras forskningsresultat.

3. Tolkningsbegrepp

Det är viktigt att för läsarna och åhörarna redogöra för sina val av metoder, teoretiska utgångspunkter och begrepp, och sitt språkbruk.

Exempel 3.

Att katalogisera, klassificera och analysera materiell kultur är att relatera människor till varandra. Ett slags relation är etnicitet. Det Barthska konstruktivistiska etnicitetsbegreppet ser etnicitet som en social process, i vilken föremål kan delta som markörer av vi-dom-relationer. I denna artikel är näverflätade föremål kategorier av och relationer mellan människor, mellan skogsfinnar och människorna i de svensktalande bygderna.

Här är formulerat en syn på föremål och hur föremål deltar i relationer mellan människor. Det deklarerar också att Fredrik Barths syn på etnicitet från hans bok *Ethnic groups and boundaries. The social organization of culture difference* (Oslo 1969) skall användas.

Att granska andras och klargöra sina egen utgångspunkter för tolkning underlättar undvikandet av återgivandet av slentrianuppfattningar. Exempel ur den skogsfinnska forskningen handlar om hur 1800-talets livsmönster i Värmland har blivit normbildande för framställningen av skogsfinnarna. Det svårgripbara 1600-talet har ofta fått sin belysning från tillbakaskrivningar av kunskapen om 1800-talet. Då vi under utgrävningen av finngården i Grannäs hade kommit ett stycke ner i avfallet, så trodde mången gammal väl inläst skogsfinnekännare inte sina ögon, när vi fann fönsterglas i rökstugan och tegel i rökugnen.

Den forskningshistoriska analysen syftar till att klargöra förhållanden av det här slaget. Val av synsätt, begrepp och metoder är tidsbundna.

4. Gränsen runt det skogsfinnska

Mycken kunskap om personer och livsmönster i finnmarkerna och finnskogarna har samlats in under två århundraden, först som iakttagande av livet i finnskogarna och senare som historisk arkivforskning. Finnarna och finnbygderna är emellertid oförståeliga utan att de sätts i relation till de omgivande bygderna. Detta gäller i synnerhet den historiska förändringsprocessen. Den skogsfinnska forskningen har ett par skygglappar ó ibland en tvångströja ó att frigöra sig ifrån.

Exempel 4:

Det finns ett fåtal äldre skrifthistoriska uppgifter och en begränsad, källkritiskt problematisk empiri i form av föremålen själva att utvärdera med avseende på frågan, huruvida näverflätning är att uppfatta som alldeles särskilt karaktäristiskt för skogsfinnarna i Skandinavien. Skarpast formulerad kan frågan ställas, huruvida näverflätning kan anses vara en etnisk markör för skogsfinnarna i Fredrik Barths mening. Det skulle innebära, att näverflätade föremål användes betydelseskapande ó mer eller mindre ó i samhandlingen mellan skogsfinnar och traditionella svenskar. De skulle ha ingått i upprätthållandet av en gräns mellan de två grupperna: de sedan länge i Skandinavien boende svenskarna och de på 1600-talet inflyttade finnarna, de blivande skogsfinnarna i finnbygder. Denna konventionella tudelning ska inte diskuteras här.

Detta är onekligen ett exempel på en forskningsuppgift, som skulle resultera i nonsens, om den inskränktes till att diskutera finnbygderna med en mur omkring mot omgivningen. Hur många av de skogsfinnska forskningsuppgifterna gäller det? Hur många uppfattningar om skogsfinnarna skulle se annorlunda ut, om de diskuterades i ett större geografiskt perspektiv än de avgränsade finnbygderna?

Hur välvägränsade är förresten finnmarkerna och finnskogarna och gruppen skogsfinnar från resten av världen? Det är en grundfråga i hela den skogsfinnska forskningen sedan århundraden tillbaka. En konventionell uppfattning har

schablonartat vidareförts från text till text. Vem har bestämt vilka människor som var och är skogsfinnar? Hur och när drogs gränsen upp? Vilka kriterier har kommit till användning? Se där några ofantliga frågor, som inte är begrundade, än mindre besvarade, på bara en FINNSAM-konferens.

* * *

Då det begav sig att jag vägledde studenter i uppsatsskrivning, så satte jag följande skrifter i händerna på dem och mig själv:

Karlsson, O. (red.) 2017. *Svenska skrivregler*. Liber, Stockholm
 Strömquist, S. 2007. *Skrivprocessen. Teori och tillämpning*. Studentlitteratur, Lund
 Strömquist, S. 2014. *Uppsatshandboken. Råd och regler för utformningen av examensarbeten och vetenskapliga uppsatser*. Hallgren & Fallgren, Uppsala
 Svenska Akademien 2015. *Svenska Akademiens ordlista över svenska språket*. Norstedts, Stockholm [även: <https://svenska.se>]

Med avseende på formalia och korrekt språkbruk var jag mycket sträng; med avseende på innehållet sa jag: öNi får skriva vad ni vill, så länge som ni kan motivera det. Ö Och det kan gälla den skogsfinska forskningen också.

- - - - - Film- och bibliografiprojekt - - - - -

Det skogsfinska filmprojektet

Sommaren 2017 startades ett projekt med syfte att ta fram en informationsfilm om skogsfinnarna. Den ska ge en allsidig bild av deras bakgrund, historia och kultur, som byggnadsskick, näringsliv, språk, släktnamn och ortnamn m.m. I filmen intervjuas FINNSAM-medlemmar i samband med besök på finnbosättningar, där målsättningen också är att visa på mångfalden och variationerna i olika finnskogsområden samt även ge en bild av den geografiska utbredningen.

Projektet kommer att fortgå under hela 2018 och stötts bl.a. av Riksantikvarieämbetet, finska förvaltningsområden samt Solør-Värmland Finnkulturforening.

Det skogsfinska bibliografiprojektet

Den skogsfinska bibliografen som tidigare funnits på Internet har under de senaste åren inte varit tillgänglig, då programvaran och koden har blivit för gammeldags och därför inte fungerat med moderna webbserverar.

FINNSAM tog därför under hösten 2017 initiativet till att återigen lägga upp bibliografen på Internet. Projektet syftar till att dels göra en omkodning av databasen och dess funktioner, dels ta fram en ny sökbar hemsida som ska läggas på FINNSAMs webbserver. Vidare ska bibliografen korrekturläsas och uppdateras med de senaste årens nytillkomna poster.

Projektet sker i samarbete med bl.a. län och regioner som har finnskogområden inom sina länsgränser. Om de ekonomiska planerna går i lås så ska projektet förhoppningsvis bli klart under 2018.

Maud Wedin

Projektledare för det skogsfinska filmprojektet samt bibliografiprojektet

"Tillbaka till rötterna!"

För de medlemmar som har en trädgårdstappa vill jag meddela, att frön till svedjerova nu förs i handeln av Nelson garden. / Hälsningar Mats Jonsson

Nätverksprojekt, kulturpris och släktforskardagar

Skapande av nätverk för forskning om Tiveden med omnejd ó nytt projekt

Hämtat från projektbeskrivning

Syfte

Detta projekt kommer att fungera som en uppstart av ett nätverk som forskar speciellt på den tidiga finska invandringen och vad den har haft för kultur- och lokalhistorisk betydelse för vår bygd.

Vi saknar idag ett nätverk med flera personer som tillsammans kan skapa delaktighet genom att samla kunskapen runt ämnet. Vi vill lära oss tillsammans och av varandra.

Vi behöver även hämta in kunskap från muséer och föreningar samt börja dokumentera uppgifter och samla in traditioner som finns i bygden.

Vi behöver också ge möjlighet för befolkningen i trakten samt våra många besökare att förstå våra rötter genom att samla kunskap och skapa förutsättningar för att i utställningsform kunna visa dessa målgrupper. Utställningen ska vara så att den kan vandra mellan olika föreningar och evenemang.

- 000 -

Kulturpris till Maths Östberg

Kungl. Skytteanska Samfundet bildades år 1957 och är en av de 18 kungliga akademierna i Sverige. Dess uppgift är att stödja och uppmärksamma Norrlands kulturella och vetenskapliga utveckling. Samfundet fyller sin uppgift genom att ge ut vetenskapliga böcker och skrifter samt stödja utgivning av framstående vetenskapliga verk, särskilt sådana som är av norrländskt intresse. Samfundet delar årligen ut ett kulturpris samt ett antal priser och stipendier för att stödja och uppmärksamma framför allt yngre forskare vid universiteten i norra Sverige.

Skytteanska Samfundets kulturpris till John Söderströms minne för år 2018 har tilldelats Maths Östberg. FINNSAM-info lyfter på hatten och bugar. Den högtidliga utdelningen sker i samband med vårens sammankomst i Umeå den 25 maj (som tyvärr krockar med Ånnaboda-konferensen).

(Jan-Erik Björk)

- 000 -

Släktforskardagarna i Växjö 2018

FINNSAM har under de senaste åren deltagit med bl.a. monter vid släktforskardagarna. Montern har bemannats med medlemmar från FINNSAM. De har lagt ner ett förtjänstfullt arbete med information, bokförsäljning mm.

FINNSAM har i vanlig ordning sökt om bidrag för deltagande i släktforskardagarna i Växjö. Men till vår besvikelse har samtliga tillfrågade institutioner avslagit vår ansökan. Därmed återstår endast att skrinlägga vår medverkan detta år. Vi tar nya tag nästa år.

(Jan-Erik Björk)